

CRNA GORA
S K U P Š T I N A
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-51/18-15/
Podgorica, 28. mart 2018. godine

INFORMACIJA
SA ZAVRŠNOG SASTANKA AD HOC NADZORNOG ODBORA
ZA EVALUACIJU SISTEMA MONITORINGA DJEČJIH PRAVA U CRNOJ GORI,
održanog u Podgorici, 28. marta 2018. godine

Završni sastanak Ad hoc Nadzornog odbora za evaluaciju sistema monitoringa dječjih prava u Crnoj Gori održan je u Podgorici, 28. marta 2018. godine.

Zbog prethodno preuzetih službenih obaveza, predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković nije bio u mogućnosti da učestvuje na sastanku, pa su istom, po odobrenju Predsjednika, prisustvovali sekretar Odbora za ljudska prava i slobode Slava Burić i saradnica u Sekretarijatu Odbora Sonja Jokić.

Na završnom sastanku Ad hoc Nadzornog odbora izvršena je finalizacija evaluacije postojećeg sistema monitoringa dječjih prava, koju je pripremila Coram International at Coram Children's Legal Centre i validiran je Izvještaj o evaluaciji sistema monitoringa dječjih prava u Crnoj Gori.

Sastanak je otvorio šef Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori Osama Makavi Kogali koji je zahvalio učesnicima na doprinosu i aktivnom radu tokom cijelog procesa, a posebnu zahvalnost na posvećenosti uputio je timu Coram International-a. Podsjetio je da je cjelokupan proces prošao niz mjera kontrole, među kojima i kontrolu od strane Komiteta za etička pitanja. Smatra da su brojni sastanci koji su održani u cilju dobijanja što kvalitetnijih i relevantnijih podataka doprinijeli kredibilitetu nalaza sadržanih u Izvještaju. Ukazao je na povezanost preporuka sadržanih u Izvještaju o evaluaciji sistema monitoringa dječjih prava u Crnoj Gori sa preporukama iz Izvještaja Univerzalnog periodičnog pregleda (UPR), posebno u dijelu koji se odnosi na Nacionalni savjet za prava djeteta i potrebu donošenja novog nacionalnog akcionog plana za djecu. Najavio je početak izrade Akcionog plana za realizaciju preporuka sadržanih u Izvještaju.

Savjetnica predsjednika Vlade Crne Gore za pravna pitanja Merima Baković je podsjetila da je Izvještaj prošao nekoliko faza usaglašavanja, pa je Vlada veoma zadovoljna finalnim tekstom i preporukama. Važnim smatra što skorije koncipiranje akcionog plana za realizaciju preporuka, jer rok od dvije godine za njihovu implementaciju nije predug.

Evaluatorica sistema monitoringa dječjih prava, profesorica Karolin Hamilton je izrazila zadovoljstvo zbog činjenice da su svi učesnici zadovoljni tekstom Izvještaja. Navela je da su u koncipiranju finalnog teksta koristili i komentare koje su dobili iz Kabineta predsjednika Vlade Crne Gore, Odbora za ljudska prava i slobode i institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Informisala je da su predstavnici Kabineta predsjednika Vlade pojasnili proceduru pozicioniranja Savjeta za prava djeteta, a skupštinski Odbor je ukazao na odredbe Poslovnika Skupštine Crne Gore i na način razmatranja predloga zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitniku ljudskih prava i sloboda. Iz institucije Zaštitnika su obaviješteni da ne postoji poseban poslovnik za dječja prava, već opšta pravila koja se primjenjuju na nivou Institucije.

Preporuke se mogu podijeliti u dvije grupe: preporuke koje se odnose na podatke i one koje se tiču ljudskih kapaciteta. Ključne preporuke se odnose na Nacionalni savjet za prava

djeteta, njegovo pozicioniranje i prestrukturiranje na način da Savjetom predsjedava potpredsjednik Vlade i da u njegovom sastavu budu predstavnici svih resornih ministarstava koja se bave dječjim pravima. Takođe, važnim smatra uspostavljanje Sekretarijata Savjeta, sačinjenog od četiri državna službenika i petog člana Sekretarijata raspoređenog iz NVO koja se bavi dječjim pitanjima. Značajnom ocjenjuje i preporuku za formiranje lokalnih savjeta za prava djeteta koji bi funkcionisali po ugledu na lokalne savjete za rodnu ravnopravnost. Parlamentarnim odborima je preporučeno da na pravi način koriste svoja ovlaštenja u pogledu traženja odgovora od Vlade u vezi sa postignućima u praćenju stanja dječjih prava, koristeći između ostalog nalaze iz izvještaja Ombudsmana, kao i da zahtijevaju više podataka i informacija neophodnih za kvalitetan monitoring dječjih prava. Instituciji Zaštitnika je preporučeno da ojača procedure istraživanja pojedinačnih pritužbi i razvije plan praćenja stanja dječjih prava, što bi trebalo da doprinese i dobijanju statusa „A“ od strane Globalnog saveza nacionalnih institucija za ljudska prava, za šta će vjerovatno biti potrebna tehnička podrška UNICEF-a. Ukazala je i da aktivnosti podizanja svijesti o dječjim pravima moraju biti konstantne.

Kada je riječ o izgradnji kapaciteta, profesorica Hamilton smatra da UNICEF treba da pruži tehničku pomoć Vladi Crne Gore da se u okviru postojećih programa obuke za državne službenike razviju odgovarajući programi obuke o dječjim pravima. Povodom prikupljanja podataka, smatra da je Vlada uradila puno da poboljša stanje, ali još ima posla, jer sve institucije treba da raspoložu relevantnim podacima za dječja prava.

Direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja Goran Kušević se interesovao gdje je planirano uspostavljanje Sekretarijata Savjeta za prava djeteta, da li u okviru Ministarstva rada i socijalnog staranja. Pohvalio je preporuku kojom se sugeriše uključivanje institucija i tijela sa lokalnog nivoa u cjelokupan proces zaštite dječjih prava, uz ocjenu da do sada lokalne institucije nijesu bile uključene u dovoljnoj mjeri. Smatra da će službenici Sekretarijata Savjeta za prava djeteta morati da primaju inpute i sa lokalnog nivoa, ali i da distribuiraju informacije o svim aktivnostima realizovanim na centralnom nivou.

Profesorica Karolin Hamilton smatra da Vlada Crne Gore treba da donese odluku o pozicioniranju Sekretarijata Savjeta za prava djeteta. Savjetnica predsjednika Vlade Crne Gore Merima Baković je najavila da će nakon imenovanja predsjednika Savjeta za prava djeteta, u skladu sa preporukom, biti odlučeno i o pozicioniranju Sekretarijata koji mora da ima dobru vezu sa predsjednikom i članovima Savjeta.

Zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za prava djeteta, mlade i socijalno staranje Snežana Mijušković je izrazila zadovoljstvo što su komentari institucije Zaštitnika uvaženi. Nada se da će institucija Zaštitnika biti ojačana u narednom periodu i očekuje zapažene rezultate u ovoj oblasti.

Predstavnica Ministarstva vanjskih poslova Dragana Šćepanović se interesovala da li će nakon uspostavljanja Savjeta za prava djeteta kojim će predsjedavati potpredsjednik Vlade biti neophodno dalje funkcionisanje Međuministarskog sastanka za borbu protiv nasilja s obzirom da postoji mogućnost preklapanja njihovih aktivnosti.

Profesorica Hamilton smatra da treba nastaviti sa održavanjem sastanaka na različitim nivoima, a Nela Krnić, rukovodilac Programa dječje zaštite u Predstavništvu UNICEF-a u Crnoj Gori je ocijenila da je Međuministarski sastanak za borbu protiv nasilja značajan mehanizam i njegovo postojanje je u skladu sa zahtjevima Globalnog partnerstva. Pojasnila je da Međuministarski sastanak ne predstavlja formalno tijelo, već funkcionise kroz održavanje sastanaka na različite teme. Šef Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori je podsjetio da nije precizno definisano kada će proces reforme Savjeta za prava djeteta biti završen i smatra da je dobro imati tijelo koje će se na krovnom nivou baviti svim pitanjima koja se tiču dječjih prava.

Na pitanje zamjenice Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Snežane Mijušković kada se Izvještaj može smatrati javnim, predstavnici UNICEF-a su odgovorili da će isti biti javan po završetku ovog sastanka. Predstavnici UNICEF-a su prihvatili molbu savjetnice predsjednika Vlade da se osim elektronske publikacije, isti pripremi i u štampanoj formi.

Ana Dautović iz UNICEF-a je obavijestila učesnike da je već počela implementacija određenih preporuka iz Izvještaja. Podsjetila je da je izabrana nova generacija Zlatnih savjetnika Zaštitnika i obavljeni su razgovori sa predstavnicima Kabineta predsjednika Vlade i Ministarstva rada i socijalnog staranja u vezi sa reformom Savjeta za prava djeteta. Smatra da je neophodno što više interno razgovarati o samim preporukama, jer se u predstojećem dvogodišnjem periodu ne mogu sve realizovati, ali treba definisati kratkoročne i srednjeročne ciljeve.

Šef Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori Osama Makavi Kogali je pozvao učesnike sastanka da se obrate Predstavništvu UNICEF-a ukoliko im je potrebna pomoć u planiranju aktivnosti za realizaciju preporuka. Takođe, ponudio je pomoć UNICEF-a prilikom prestrukturiranja Savjeta za prava djeteta. Naglasio je da su Savjet za prava djeteta, parlamentarni odbori i institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda tri ključna aktera zadužena za realizaciju preporuka, ali u ovaj proces treba da budu uključene i sve druge relevantne institucije. Mišljenja je da je utvrđivanje strategije za dječja prava veoma važno i da treba razmišljati o tome, a ne o novcu potrebnom za realizaciju pojedinih preporuka.

Ana Dautović smatra da sa Izvještajem treba upoznati predstavnike svih institucija koji su učestvovali na sastanku održanom 16. februara 2018. godine kada je predstavljen Nacrt izvještaja, sa čime su saglasni i članovi Ad hoc Nadzornog odbora. Zamolila je učesnike da do kraja aprila 2018. godine pošalju povratnu informaciju u vezi sa planom implementacije preporuka.

Šef Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori Osama Makavi Kogali je ocijenio da je Crna Gora uradila sjajan posao i da podatke sadržane u Izvještaju ne treba skrivati i „držati pod stolom“. Saopštio je da UNICEF praktikuje da sve evaluacije postavi na svoj web sajt.

Zaključio je sastanak riječima da posao koji se tiče zaštite dječjih prava nikad nije završen, jer naša budućnost je u njihovim rukama, dok je njihova budućnost danas u našim rukama.

Savjetnica predsjednika Vlade Crne Gore Merima Baković je saglasna da reforma u ovoj oblasti nikad ne može biti završena i nada se da će svi učesnici sastanka nakon dvogodišnjeg perioda biti zadovoljni stepenom realizacije preporuka sadržanih u Izvještaju.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković